

POLITIKKUR

DRAMA Í LØGTINGINUM DAGARNAR UNÐAN JÓLUM

Eitt veruligt stríð um, hvør hevur valdið og hvør í seinasta enda tekur avgerðirnar, var undan jólum í Løgtinginum

Árni Gregersen

Sjálvdan hevur so nógur dramatikkur verið í tinginum undan jólum, sum nú hendan dagin álitid um figgjarlógina fyri 2016 og álitid um uppboðssølu av fiskirættindum skuldi leggjast fram.

Umframt hesi bæði álitini, sum tá ið avtornaði als ikki vóru viðgjørð, so vóru eisini hópin av øðrum álitum lögð fram, sum so at siga øll vóru knýtt at lógum, sum eru grundarlag undir figgjarlógini fyri 2016.

Kappingin var hørð um øll álitini og tá ið atkvøtt var, so vann samgongan allar atkvøðugreiðslurnar við 17 atkvøðum móti 16.

So undan jólum fingur vit av álvara sæð, hvat tað hevur at siga, tá ið ein samgonga leggur frá sær og ein nýggj tekur við.

Ein nýggj samgonga, har ongin flokkur úr gomlu samgonguni er við, men har teir allir eru farnir í andstøðu móti sitandi samgongu.

Veruligur politikkur

Valið 1. september broytti javnvágina í føroyskum politikki, so tað nú eru flokkarnir, sum liggja meira til vinstri, sum eru tyngdin í samgonguni í mun til gomlu samgonguna, tá ið flokkarnir til høgru í politisku myndini, myndaðu samgonguna.

Í gomlu samgonguni vóru tað Sambandsflokkurin, Fólkaflokkurin og Miðflokkurin, sum myndaðu samgonguna og myndaðu landsstýrið.

Valið í september broytti

hesi viðurskiftini og gjørdi, at andstøðuflokkarnir Javnaðarflokkurin, Tjóðveldi og Framsókn fingur meirluta í Løgtinginum og kundu velja lögmann og harvið eisini manna landsstýrið.

Upprunaliga høvdu hesir tríggir flokkar 17 tinglimir av 33, men tað vísti seg beinanvegin, at tann eini tinglimurin hjá Javnaðarflokkinum, Sonja Jógvansdóttir, boðaði frá, at hon ikki longur er partur av Javnaðarflokkinum, men kortini segði hon, at hon er partur av parlamentariska grundarlagnum undir samgonguni.

At broytingin gjørdist so ógvuslig eftir valið, hevur við sær, at vit mugu rokna við, at vit fara at síggja ein nýggjan politikk ríkan í gerandisdegnum.

Flokkarnir Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin søgdu klárt undan valinum, at teir stríðast fyri at byta samfelagsvirðini øðrvísi enn tann gamla samgongan gjørdi.

Og at byta samfelagsvirðini verður í stóran mun gjørt,

tá ið figgjarlógin verður smíðað. Tá verður staðfest, hvør skal gjalda meira inn í felags kassan og hvør skal fáa meira úr kassanum.

Skatturin

Best kendi mátin at byta virðini, er at áleggja skattir og so gjalda útaftur á ein øðrvísi hátt.

Tá ið borgarliga samgongan tók við eftir valið fyri fyra árum síðani, innførdi hon sonevnda flatskattin, sum gav teimum, sum forvinna væl av pengum ein ógvusligan skattalætta.

Hesum tók núverandi samgonga stóði í longu í valstríðnum, tá ið hon boðaði frá, at hon fór at lata lág- og miðalinntøkurnar sleppa bíligari í skatti.

Tað uppskotið er eisini samtykt, men samgongan má eisini figgja skattalætta, tí hon hevur eisini – eins og fráfarna samgongan – lovað, at figgjarlógin fyri 2016 ikki skal hava hall.

Trupulleikin, sum hevur tikið seg upp er, at í mun til uppskotið til figgjarlóg fyri

2016, so mangla 178 milljónir krónur í inntøkum.

Eftir ætlan, so skal hesin peningur koma úr fiskivinnuni við tilfeingisgjaldið og frá einari uppboðssølu av rættindum at veiða nakað av uppsjóvarfiski og av 3000 tonsum av botnfiski úr Barentshavinum.

Steðgar í nevnd

Men skjótt var greitt, at hetta mál ikki fór at vera serliga lætt at fáa gjøgnum Løgtingið.

Umframt at vinnan í hoyringsskrivum uppá tað harðast mótmælti uppboðssølu saman við andstøðuni, so vóru tað eisini tingfólk í samgonguni, sum heldur ikki hildu, at uppboðssølan er rætta loysnin.

Kristin Michelsen, Javnaðarflokkurin, segði bart út frá tingsins røðarapalli, at hann heitti á landsstýrismannin við fiskivinnumálum um at taka uppskotið um uppboðssølu aftur og heldur finna eina aðra loysn.

Fyri samgonguna og serliga lögmann, sum umframt at

vera samgonguleiðari eisini er formaður í Javnaðarflokkinum, kom hendan móttstøðan illa við.

Javnaðarflokkurin hevði fleiri fundir um málið fyri at finna eina loysn. Tað var avgerandi at finna eina loysn, tí eisini ein javnaðarlingmaður, Bjarni Hammer, er formaður í vinnunevndini, har málið fekk viðgerð.

Bjarni Hammer sjálvur er heldur ikki serlgia heitur fyri uppboðssøluni, men eftir fundir í fleiri dagar, eydnaðist honum at fáa gjørt eitt minnulutaálit í vinnunevndini, sum samgongan eftir øllum at døma kann semjast um.

Men tað er ikki nóg mikið.

Skeivur meirluti

Tað er nevnliga soleiðis, at í vinnunevndini hevur minnilutin í tinginum meirluta.

Og hesin meirlutin vil á ongan hátt hava eina uppboðssølu.

Meirlutin í vinnunevndini vísir á, at tað kann fara at kosta landinum pening í endurgjaldskrøvum um

uppboðssøla verður innførd, áðrenn nýggj lóg um vinnuligan fiskiskap kemur 1. januar 2018.

Reglurnar eru soleiðis, at eitt mál uttan nakað kann viðgerast í nevnd í upp til ein mánaða, uttan at nakar kann krevja tað úr nevndini.

Og har stendur málið júst nú.

Meirlutin í nevndini vil hava málið betur lýst og vil tí ikki lata nakað álit úr nevndini enn. Nevndin er mannað við sjei limum og minst fyra skulu skriva undir álitid, skal tað koma úr nevndini.

Í hesum førinum um lógina, sum skal seta uppboðssølu í gongd, situr andstøðan á teimum fyra atkvøðunum, meðan samgongan bert hevur tríggjar.

Tí kom málið ikki fram.

Hetta fekk øði í ein part av tinginum seint 22. desember. Tá hevði tingið tann morgunin verið til arbeiðis til klokkan gott fimm um morgunin og aftur frá klokkan 11 til á midnátt.

Hendan seinna dagin vóru nøkur mál avgreidd, men hóast leingi var bíðað, so kom álitid frá vinnunevndini ikki á tingborð.

Tingformaðurin avgjórði at senda tingið heim, tí tá var klokkan so nóg, at tað var vónleyst at fara undir at viðgera figgjarlógarálitid, sum var lagt fram seint á kvøldi.

Hann setti næsta tingfundin at vera klokkan 10 í morgun.